

Wstęp

Era ponowoczesności charakteryzuje się różnorodnością, niejednoznacznością, zmiennością, ambiwalencją oraz pluralizmem wartości i kultur. Według Zygmunta Baumana (2001: 11–12) globalizacja obecna w ponowoczesności (późnej nowoczesności) wpływa na stabilność i trwałość tożsamości oraz oznacza, że tożsamości jednostek są zmienne, niestałe, niepewne, płynne. Postmodernizm stawia jednostkę w sytuacji, która zmusza ją do godzenia się na działania mające na celu zachowanie tożsamości, czyli jej ponowne konstruowanie, co następuje w procesie samorozumienia, w trakcie tworzenia narracyjnej autobiografii.

Anthony Giddens (2008: 84–87) twierdzi, że poszukiwanie własnej tożsamości jest szczególnie problemem nowoczesności ze względu na indywidualizm zakorzeniony w kulturze zachodniej. Jedynie we współczesnym społeczeństwie osoba jest uważana za centrum zainteresowania i jednostka musi wybierać spośród wielu oferowanych jej możliwości. W kulturze późnej nowoczesności tożsamość staje się więc rodzajem refleksyjnego projektu, za który odpowiada jednostka. Pojęcie tożsamości staje się konstruktem tworzonym w procesie samorozumienia.

Uznanie ludzkiej tożsamości jako refleksyjnego projektu siebie przejawia się także w kategorii motywacji, która wyrasta z narracyjnego charakteru tożsamości. Ta motywacja przekłada się na świadomość, że dziś koniecznością staje się praca nad własną tożsamością. Osoby gotowe i zdolne do refleksyjnego rozpoznania własnego

życia dostrzegają zachodzące wokół zmiany, ale nie postrzegają ich w kategoriach zagrożeń, a jedynie jako nowy kontekst własnych działań. Takie osoby są zdolne do samodzielności i niezależności, a zatem mają ogromny potencjał do tworzenia własnej biografii i zostania liderami.

W XX wieku kształcenie biznesowe specjalistów na uniwersytetach oraz w trakcie wykonywanej przez nich pracy koncentrowało się na zarządzaniu. Ponieważ kierownictwo koncentruje się głównie na zachowaniu status quo, a przywództwo głównie na wprowadzaniu zmian, w XXI wieku rośnie będzie znaczenie edukacji liderów (Kotter 2007). Co to znaczy być liderem dzisiaj? Jaki jest najlepszy model przywództwa w dzisiejszym świecie (przywództwo sługi, autentyczne przywództwo, przywództwo transformacyjne)?

Jak pisze Ken Blanchard, konieczne jest zmodyfikowanie istniejących definicji przywództwa, ponieważ są one dzisiaj niewystarczające. Przywództwo nie powinno być opisywane jedynie jako proces wywierania wpływu na ludzi. W swojej definicji przywództwa wyjaśnia, że jest to: „[...] zdolność wpływania na ludzi poprzez odblokowywanie ich siły i potencjału, aby umożliwić im dążenie do większego dobra”. Pojęcie „większego dobra” odnosi się do tego, co jest najlepsze dla wszystkich zaangażowanych. „Przywództwo staje się więc wezwaniem do działania na rzecz innych. Nie należy go kojarzyć wyłącznie z osiągnięciem celu lub korzyści poszczególnych osób – należy je mierzyć wyżej” (Blanchard 2007: XIV).

Niniejszy numer czasopisma „*Studia Paedagogica Ignatiana*” prezentuje zbiór artykułów dotyczących szeroko pojętego liderowania w kontekście integracji społecznej. Na uwagę zasługuje nie tylko interdyscyplinarność podejścia badawczego prezentowanych tutaj tekstów, ale również szeroki kontekst społeczny w sytuacji wielokulturowości oraz pojawiania się nowych grup osób defaworyzowanych. W dziale *Miscellanea* pomieszczone zostały teksty nie wprost związane z tematem przewodnim tomu, niemniej jednak i one przedstawiają dużą wartość naukową i zasługują na wnikliwą lekturę.

Wyrażam nadzieję, że prezentowany tom pozwoli choć w pewnym zakresie zorientować się w problematyce liderowania i przysporzy Państwu wielu natchnień do dalszych rozważań i prowadzenia własnych badań. Życzę przyjemnej lektury.

Bibliografia

- Bauman Z. (2001). *Tożsamość jaka była, jaka jest i po co?*, [w:] *Wokół problemów tożsamości*, red. A. Jawłowska, Warszawa, Wydawnictwo LTW, s. 8–25.
- Blanchard K. (2007). *Przywództwo wyższego stopnia. Blanchard o przywództwie i tworzeniu efektywnych organizacji*, przeł. A. Bekier, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Giddens A. (2008). *Konsekwencje nowoczesności*, przeł. E. Klekot, Kraków, Wydawnictwo UJ.
- Kotter J.P. (2007). *Leading Change: Why Transformation Efforts Fail*, „Harvard Business Review”, January, s. 92–107.